

Samenvatting

Hoofdstuk 1 gaat in op de algemene vraag: wat is seksueel misbruik in pastorale relaties? Hoe kan het gebeuren? Wat is de uitwerking en de schade voor de benadeelde? Seksueel misbruik bestaat in diverse vormen en gradaties. De ernst ervan en de gevolgen voor slachtoffers zijn verschillend.

Hoofdstuk 2 behandelt de begeleiding door vertrouwenspersonen van Meldpunt SMPR. Uitgangspunt is dat de benadeelde zoveel mogelijk de regie weer in handen neemt. De vertrouwenspersoon helpt daarbij. De vertrouwenspersonen zijn bekend met de regelingen en protocollen van de bij Meldpunt SMPR aangesloten kerken. Een samenwerking tussen predikant-begeleider en vertrouwenspersoon is mogelijk.

Hoofdstuk 3 legt uit wat wel en wat niet van de begeleiding door een predikant mag worden verwacht. Pastorale begeleiding na seksueel misbruik biedt geen psychotherapeutische of medische hulp en is evenmin een relatie van wederkerigheid zoals vriendschap en liefde. Wel kunnen zij van begin tot einde een veilige sfeer bieden.

Hoofdstuk 4 geeft uitleg over 'slachtoffermechanismen'. Hoe kan een slachtoffer zich bevrijden van de gevolgen van het onrecht dat is aangedaan? En hoe daarbij te helpen? Bij slachtoffermechanismen hoort vaak een zekere angst voor herstel.

Hoofdstuk 5 gaat in op 'dadermechanismen'. Hoe komt het dat plegers van seksueel misbruik zo weinig lijken te zien en te beseffen van het leed dat ze aanrichten? Het gaat vaak om een combinatie van behoefte aan macht, bevestiging en lust. Chantage, bedreiging en/of schuldoverdracht worden vaak toegepast. Het hoofdstuk eindigt met een klein excurs over theologie in de kerk, religieuze taal en de relatie hiervan met seksueel misbruik.

Hoofdstuk 6 geeft voorbeelden van wat in de gemeente kan gebeuren na seksueel misbruik in pastorale relaties. De combinatie van seks, macht en geloof heeft impact op

de hele gemeenschap. Vaak is er een olievlekwerking van vermoedens en geruchten. Het begint tussen twee mensen en verbreedt zich tot een grote kring. Emoties en oordelen lopen voortdurend door elkaar heen. Er kan partijvorming optreden.

Hoofdstuk 7 behandelt het ambtsgeheim. Bijna iedereen die geconfronteerd wordt met seksueel misbruik in pastorale of gezagsrelaties krijgt op enig moment te maken met vragen rondom het ambtsgeheim: word ik medeverantwoordelijk voor misbruik als ik mijn ambtsgeheim niet doorbreek? Wat doe ik met dit 'conflict van plichten'?

Hoofdstuk 8 gaat over valkuilen en conflicterende belangen die vaak voorkomen bij de keuze om al dan niet een klacht in te dienen. Meldpunt SMPR stelt dat het voor misbruikten van essentieel belang is om te kiezen voor wat in hun eigen belang is. Dit kan een dilemma opleveren voor gemeentepredikanten die misbruikten uit de eigen gemeente begeleiden. De belangen van de gemeente tegenover de belangen van de misbruikte kunnen tot een loyaliteitsconflict leiden. Het hoofdstuk bevat ook praktische informatie over het indienen van een klacht.

Hoofdstuk 9 gaat over de strafrechtelijke procedure. Het strafrecht kent een beperkt aantal straffen: geldboete, taakstraf, gevangenisstraf en therapie. Een strafrechtelijke procedure kan vaak jaren duren, wat zowel voor het slachtoffer als voor de aangeklaagde heel belastend is. Het doen van aangifte is zwaar. Een groot voordeel van de strafrechtelijke procedure is dat politie en justitie onderzoek doen om tot een goede bewijsvoering te komen.

Hoofdstuk 10 handelt over de civielrechtelijke procedure. De civiele rechter bepaalt of het aannemelijk is dat de ene mens de andere schade berokkend heeft. De rechter doet geen uitspraak over het al dan niet plaatsvinden van seksueel misbruik, wel over de al dan niet opgelopen schade en welke vergoeding daar tegenover moet staan.